

PROTOTYP

Prototyp

Lägesrapport, 2010.02.01

Prototyp är ett projekt inom Hybris Konstproduktion som arbetar med hur konstnärlig och organisatorisk praktik relaterar till varandra. Med utgångspunkt i danskonst i Sverige undersöker vi hur konstnärer väljer att organisera sig, föreslår strategier som syftar till att stärka och mångfaldiga nyttjandet av befintliga strukturer och kunskaper, samt tar fram organisatoriska modeller i samklang med ett föränderligt samhälle.

Vi hoppas att projektet kan fungera som en katalysator, "korsbefruktare" och kritisk konsult som rör sig mellan olika samhällssektorer för att lyssna, sammanfoga och initiera. I denna rapport har vi samlat idéer om möjliga riktningar som projektet skulle kunna ta framöver, i form av till exempel undersökningar, företagsidéer och publikationer.

Innehållsförteckning

Inledning	
Nulägesrapport samt projektets bakgrund och syfte.	1
Projektförslag	
Fem angelägna intresseområden för projektet.	
Framtagande av statistik om dansgruppers organisationsformer	3
Främja och bidra till diskursutveckling genom diskussioner och publikationer	4
Interim - Tjänst	5
Interim - Kooperativ	6
Förstudie - Kunstenloket, Belgien	7
Avslutning	
Planering för projektets fortsatta aktivitet.	9
Bilagor	
1. Möten och presentationer av Prototyp.	
2. Litteratur för fortbildning, Prototyp.	

Inledning

Nulägesrapport samt projektets bakgrund och syfte.

Hösten 2009 påbörjade vi en omvärldsanalys, sökte samarbeten, samt tog fram en plan för projektets utveckling. Utvecklingsarbetet har möjliggjorts genom stöd från Stiftelsen framtidens kultur och Fonden Innovativ Kultur. Detta stöd har givit oss den mycket värdefulla möjligheten att arbeta med projektet med ett långsiktigt perspektiv.

Det har varit spännande att upptäcka att projektet sysselsätter sig med frågeställningar som väcker intresse i många olika kunskapsområden och samhällssektorer - inte minst har vi upplevt ett stort intresse från organisationsteoretiskt och företagsekonomiskt håll.

Under hösten skisserades ett antal möjliga riktningar som projektet skulle kunna ta. Förslagen har sedan givits olika prioritet i relation till

- relevans och aktualitet
- kostnad, omfattning och tidsplan
- potentiell genomslagskraft.

I början av hösten tog vi fram elva projektförslag, som vid årsskiftet koncentrerats till fem stycken. Dessa presenteras kortfattat i denna rapport tillsammans med kommentarer om hur vi ser på förslagen idag.

Bakgrund till projektet

Vi har under de senaste tio åren som verksamma inom danssektorn stött på en mängd frågor och situationer som berör organisatoriskt ansvar och möjligheter, långsiktig hållbarhet, dynamik samt organisationens "naturliga livslängd".¹ Vi har därigenom diskuterat en mängd idéer och förslag på organisatoriska lösningar och vill genom projektet Prototyp arbeta för att bredda och fördjupa diskussionen om organisationens möjligheter. Angränsande frågeställningar gäller organiserande och utbyte i nätverk, representation, internationell/geografiskt rörlig verksamhet, samt påverkan av de (kultur)politiska ramverken.

Vi tror att administration, ekonomi och organisationsstruktur är avgörande för det som genereras, på till exempel ett ideologiskt plan, parallellt och i samklang med den konstnärliga processen och själva verket. När börjar en koreografi och när slutar den? Konstnärliga intentioner motsäger ibland sin egen produktionsprocess och försvagar därmed sin politiska potential genom att fler delar av produktionskedjan inte medvetandegörs och tillgängliggörs. Vi vill därmed testa påståendet att ekonomisk och politisk positionering i den organisatoriska vardagen står i direkt relation till konstens förmåga till samhällelig intervention.

Projektets primära syften är att:

- Initiera och fördjupa diskussionen kring organisering inom konstsektorn och analysera produktionsprocessens ideologiska val.
- Belysa potentialer inom organisering och titta på om - och i så fall på vilka sätt - danskonstnärer skulle kunna organisera sig annorlunda för att få till stånd bättre ekonomier och större politisk delaktighet.

---

¹ Frågan om organisatorisk livslängd cirkulerar kring en organisations inneboende vilja att fortsätta existera. Hur kan man inom en organisation avgöra när ursprunglig relevans och drivkraft inte längre är aktuell? Vi vill diskutera hur rörelse, dynamik, förändring och avslut kan "byggas in" i en organisation.

- Medvetandegöra organisationen som en potentiell spelplats för att tydliggöra värdegrunder/ideologier samt dess relation till den konstnärliga praktiken.²
- Undersöka hur resurser och ansvar kan tillkomma konstutövarna på mer direkta sätt och i större omfattning.

Med vänliga hälsningar

Anders Jacobson, projektledare
anders@produkt.nu
+46 (0) 70 718 62 07

Johan Thelander, projektledare
johan@produkt.nu
+46 (0) 70 297 79 70

Hybris Konstproduktion
Box 20148
104 60 Stockholm

---

² Ideologi i det här fallet handlar alltså varken om höger- eller vänsterpolitik, men om att tydliggöra vilka värden som produceras, upprätthålls, förmedlas och reproduceras genom våra dagliga handlingar och ställningstaganden.

Projektförslag

Fem angelägna intresseområden för projektet.

1. Framtagande av statistik om dansgruppers organisationsformer

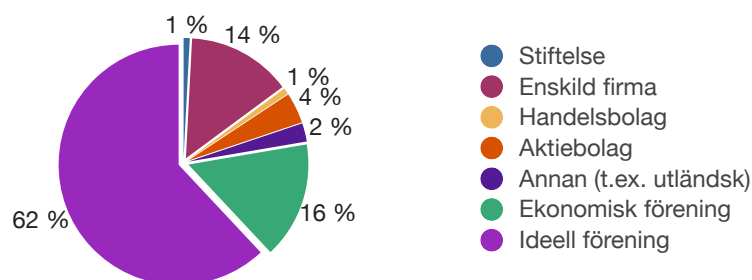
Av de fria dansgrupper som sökte medel från Kulturrådet inför verksamhetsåret 2010 var merparten sökande organiserade som ideella föreningar. Även ekonomisk förening och enskild firma fanns som väl representerade organisationsformer.

Då valet av organisationsform, produktionsmodeller och administration är direkt sammankopplat med ideologi, verksamhet och resultat,³ ser vi i dag ett behov av att analysera befintliga organisationsformer för en fördjupad förståelse för:

- Produktionsprocessens ideologiska intervention i samhälleliga processer.
- Verksamhetsutveckling och effektivisering av konstnärliga organisationer.
- Kulturpolitikens och kulturskaparnas förändrade funktioner.

Behövs nya organisationsformer som bättre passar konstproducerande organisationer? Kan de kulturpolitiska ramverken, bidragsgivare osv, fånga upp, stödja och samarbeta med konstellationer och nätverk som ser annorlunda ut än tidigare?

Efter samtal med Danscentrum, Kulturrådet och Konstnärnämnden kan vi tydligt identifiera ett intresse för att undersöka vilken statistik som finns tillgänglig gällande danskonstnärers organisering. Ingen utförlig undersökning har ännu gjorts, och den "statistik" som vi hittills fått ta del av är ett utdrag från Kulturrådets senaste ansökningsomgång för fria koreografer/dansgrupper, där organisationsform finns redovisat. Enligt utdraget har 121 organisationer ansökt om projekt- eller verksamhetsbidrag, varav enstaka har sökt för flera projekt. Om vi bara tittar på de organisationer som har sökt, visar utdraget följande:

Detta projektförslag innebär att göra en utförlig statistisk undersökning, skicka ut en enkät med frågor som rör det organisatoriska arbetet till alla grupper, samt genomföra mer omfattande intervjuer med utvalda aktörer.

Slutsats Vi är övertygade om att denna typ av statistik och analys är ett viktigt verktyg för att långsiktigt utveckla konstnärliga grupperingars organisatoriska, ekonomiska och administrativa arbete. För att denna idé ska ge maximal utdelning så bör den dock handhas av andra aktörer på fältet, som har till uppgift att jobba med dessa frågor, och har den administrativa kapaciteten samt expertis på området. Vår slutsats är således att undersökningen bör genomföras utanför projektets ramar, och att vi kan påtala vikten av att denna typ av undersökning blir av.

³ Politik som organisation, red Bo Rothstein (2001)

2. Främja och bidra till diskursutveckling genom diskussioner och publikationer

I dagens samhälle ser vi en tydlig individualisering av medborgaren. I sin mest välvilliga läsning kan denna rörelse ses som ett ontologiskt paradigmskifte från vilken kan härledas en växande tilltro till individens kapacitet som sociopolitisk varelse, vilket skulle kunna innebära:

- att beslutsfattande flyttas närmare individen
- en utveckling mot ett större deltagande för varje individ att påverka sin omgivning
- ett bemyndigande av att initiativ tas i direkt relation till sin kontext istället för att åläggas från toppstyrda maktcentra
- att individualiseringen inte står i motsats till varken solidaritet, demokrati eller gemensam aktion.

Själva begreppen individ och kollektiv är under omförhandling, och nya former av samverkan tyder på nya uttryck för solidaritet, som vi ännu har svårt att känna igen och definiera.⁴ Begreppsdikotomier som vi traditionellt brukar bygga våra resonemang på (t.ex. konst och ekonomi) förändras i grunden. Hur påverkar dessa snabba och radikala förändringsprocesser konstens funktion i samhället?

Större deltagande från konstskapare i utformningen av kulturpolitiken

I paritet med samhällsutvecklingen kan vi inom konsten se ett tilltagande intresse och behov hos utövare att delta i forandet och omformulerandet av konstens funktion, samt att söka efter nya former för samarbete och produktion. Utvecklingen av nya kommunikationsteknologier, *creative commons* och *open source*, är bara några exempel på faktorer som har påverkat våra arbetssätt och former för engagemang radikalt, på mycket kort tid.

Medlemsorganisationer, som t.ex. centrumbildningar och fackförbund, arbetar hårt för att behålla och aktivera sina medlemmar och bedriver ett kontinuerligt förändringsarbete. Hur ställer sig yngre aktiva konstnärer idag till representations- och medlemsideologier? Hur genereras engagemang och politisk aktivitet idag? Många av de strukturer vi verkar inom idag är uppbyggda under en tid då samhället såg annorlunda ut. Vi vill söka efter det som kan verka proaktivt för en dynamisk utveckling och som samtidigt tar till vara på befintliga kunskaper och erfarenheter.

Tillgängliggöra information och underbygga kunskaputveckling genom konferenser och möten

Vi har bland annat inlett samtal med Teatercentrum kring en konferensserie som fokuserar på organisering och konstnärlig förnyelse. Dessa konferenser skulle komma att arrangeras i samarbete med en större mängd samproducenter. Upplägget kan baseras på våra tidigare arrangemang PRAXIS, som verkade för möten mellan konstutövare, administratörer, beslutsfattare och publik, med en internationell och interdisciplinär sammansättning av inbjudna gäster.

Utöver detta planerar vi att arrangera ett antal strategimöten. Dessa skulle ske i större och mindre grupper såväl med specifikt inbjudna gäster som öppna sammankomster. Syftet är att både odla en gemenskap samt en form av kritisk solidaritet för att bredda kunskapen om den pluralistiska aktivitet som sker inom branschen samt att dela denna med intressenter inom och utanför fältet.

---

⁴ Clay Shirky, Institutions vs. collaboration (föreläsning, 2005, www.ted.com)

Dokumentering och delning genom publikationer

Vi har diskuterat möjligheterna att producera ett antal publikationer utifrån relationen mellan ideologi, organisatorisk och konstnärlig teori och praktik. Publikationerna kan bestå av nyskrivna/beställda texter, intervjuer och återpublicerat/översatt material som sätts i nya sammanhang eller tillgängliggörs för en ny publik. De kan skifta i form och typ av distribution beroende på innehåll och målgrupp. Det skulle också kunna resultera i en större bok som sammanfattar hela projektet och dess frågeställningar.

Några exempel på ämnen som vi diskuterat i relation till dessa publikationer:

- Autonomi - om begreppets funktion och utveckling ur konstnärliga och politiska perspektiv.
- Immateriellt arbete - om hur relationerna mellan arbete, liv och organisering har förändrats i och med utvecklingen av det västerländska kunskapssamhället.
- Organisationsformer - intervjuer med konstnärer, administratörer och teoretiker.
- Opinionsbildning, förändringsarbete och demokratiideal - om medlemsorganisationer/fackförbund, lobbyister, konsulter, informella nätverk, tankesmedjor och direkt aktion.
- Entreprenörskap - om konstnärsskapets affärsmässiga aspekter, kärnverksamhet och outsourcing, mm.

Slutsats Vi har i dagsläget valt att inte genomföra detta projektförslag som ett eget fristående projekt, utan istället se dessa diskursiva aspekter som en kontinuerlig aktivitet som kan utgöra en del av projektet Prototyp.

3. Interim - Tjänst

Projektering och uppstart av ett kommersiellt företag helt utan privata vinstintressen. InterimTjänst, som vi kallar företaget, ska fungera som *koppling* mellan uppdragsgivare och arbetstagare inom kultursektorn. Företagets service erbjuds till alla, professionell som amatör, som engagerats för att arbeta inom kultur och erhåller ersättning för detta. Servicen gäller både vid arbete i Sverige och utomlands.

Syftet med företaget är att stärka den frilansande konstnärens sociala trygghet samt att förenkla och effektivisera dennes administrativa arbete. Den service som erbjuds kan t.ex. användas då en frilansande konstnär har kortare engagemang hos flera kunder. Hon eller han kan då vända sig till InterimTjänst för att samla sina anställningar hos en arbetsgivare. InterimTjänst åtar sig då rollen som arbetsgivare och garanterar att uppfylla de skyldigheter detta innebär samt att konstnären får sin lön.

Anställningarna på frilansmarknaden varierar ofta mellan en timme och två månader och består många gånger av enstaka gage. Detta resulterar inte sällan i att en frilansande arbetstagare har 10-30 arbetsgivare per år. Dessa förhållanden tenderar att innebära en hel del extra arbete när det gäller skattedeklaration⁵ och vid kontakt med t.ex. arbetslöshets- och försäkringskassa. Korta anställningar bidrar även till en splittrad vardagsekonomi som är svår att överblicka och planera. Här kan InterimTjänst med enkla medel konkret förbättra frilansarens villkor. Ett flertal kortare uppdrag på tre månader kan istället bli en tremånaders anställning med regelbunden lön, beräknad på de sammanlagda intäkterna. Avsikten är att underlätta för konstnären att planera sin närmaste framtid och att visa på hur mycket man arbetar och tjänar, t.ex. vid ansökan om lån eller bostadsansökan.

---

⁵ En anledning till detta är att ett stort antal arbetsgivare inte redovisar korrekta kontrolluppgifter till Skatteverket.

Inte minst i fråga om internationalisering kan InterimTjänst bli ett mycket användbart verktyg för frilansare. Om och om igen upplever frilansare problem då de ska arbeta utomlands: arbetslöshetskassor som inte är samordnade, myndigheter som ger olika svar på samma frågor o.s.v. Var ska jag vara försäkrad? Var ska jag betala skatt? Vilken skattesats gäller? Hur funkar det med min a-kassa? Genom Interims tjänster slipper konstnärerna detta eftersom de är utsända med InterimTjänst som arbetsgivare. Ambitionen är att man ska ha samma sociala säkerhet och det ska vara lika enkelt att arbeta utomlands jämfört med då man arbetar hemma.

En viktig del inom InterimTjänst att utveckla är att efter en längre samarbetsperiod med en klient kunna erbjuda en längre anställning baserat på hur mycket denne beräknas tjäna.

I samtal med centrumbildningar har vi stött på liknande tankar och behov trots att det i dag redan finns ett antal aktörer som erbjuder liknande tjänster. Vi är övertygade om att vi kan ta fram en modell som är långt mer intressant genom att

- ev. vinster går tillbaka till verksamheten, t.ex. i form av fortbildning eller utveckling av nya tjänster
- använda framväxande kommunikationsteknologier
- erbjuda ekonomisk rådgivning
- stödja individer som vill starta egna organisationer.

Idag har dessutom etablerade företag som erbjuder denna service en hel del problem med arbetslöshetskasseregler och vi tänker att om vår modell tas fram i samarbete med fackförbund, centrumbildningar, arbetslöshetskassor och kulturutövare kan vi hitta lösningar på dessa problem.

Slutsats Detta förslag har tydligt uppbådats störst intresse från de konsulter, finansiärer och kollegor vi diskuterat Prototyp projektet med. Det verkar också som att flera andra aktörer inom konstsektorn planerar/har planerat att erbjuda denna typ av service och att man inte ännu inte kommit till skott med detta.

Av egen erfarenhet från att ha använt den typ av service som InterimTjänst skulle erbjuda⁶ tror vi att denna typ av företag skulle kunna medverka till en förbättring av konstnärens arbetsvillkor och samtidigt spela en viktig roll för konstnärlig förnyelse. I och med detta avser vi att fortsätta arbeta med detta förslag och se hur det kan kombineras med förslaget "Interim - Kooperativ".

4. Interim - Kooperativ

Föreslå modeller av kooperativa företagsformer för frilansande konstnärer. Denna lösning passar dem som själva, och gemensamt, vill utforma och administrera lönehantering, bokföring, investeringar etc.

Ofta startar danskonstnärer organisationer när de vill producera t.ex. en föreställning, då detta är nödvändigt för att söka pengar. Utöver det upplever vi att organisationens potentialer sällan diskuteras eller tas tillvara. Det skulle kunna vara en stor hjälp - även för frilansare som inte söker pengar - att organisera sig i små enheter för att samordna administration, effektivisera hur pengar används, utforma hur anställningar kan effektiviseras osv.

---

⁶ För bara tre år sedan hattade vi mellan en mängd engagemang och hade därmed en minst sagt oberäknerlig privat ekonomi. I dag däremot har vi båda en tillsvidareanställning hos vår ideella förening vilket möjliggörs genom att vi driver egna projekt och regelbundet tar frilansuppdrag som vi fakturerar för genom föreningen.

Vi anser att dessa initiativ är välbehövliga alternativ till t.ex. Dans- Teater- och Musikallianserna, som bygger på en annan logik, och som i sin natur måste avgränsa vem som uppfyller kriterierna. Det utgör även ett viktigt alternativ till att starta eget, eftersom långt ifrån alla har den kunskap, möjlighet och motivation som krävs för att driva ett eget företag.

Inom ramen för detta initiativ avser vi att föreslå olika enkla organisatoriska, bokföringstekniska och ekonomiska strategier och modeller som underlättar för organisationen, effektiviserar användning av medel och på så sätt stärker organisationen i termer av ekonomiskt och ansvarsmässigt förtroende.

Exempel: 10 dansare startar en ekonomisk förening för att fakturera uppdragsgivare och administrera sammanhängande anställningar. Kooperativet är en självorganiserad, juridisk motpart till medlemmarnas olika arbetsgivare. Ansvar för löpande bokföring kan rotera, alternativt väljer medlemmarna att avsätta delar av sina inkomster för att köpa bokförings- och revisorstjänster. Inköp som används till arbete och skapandet av nya arbetsmöjligheter, såsom utbildning, datorer och kontorsmaterial kan köpas via kooperativet istället för med de enskilda medlemmarnas privata ekonomi. Sammanhängande anställningar kan upprättas för de medlemmar som drar in tillräckligt med pengar.

Slutsats I likhet med responsen på förslaget om "Interim - Tjänst", är det uppenbart att det finns ett utbrett behov och intresse även för detta förslag. Många som vi dagligen träffar söker efter en instans som erbjuder aktuell information om alternativ till att starta eget företag.

Då vi har för avsikt att fortsätta arbeta med projektförslaget "Interim - Tjänst" tänker vi oss att i den utvecklingen även inkorporera att titta närmare på hur modeller för kooperativa företagsformer skulle kunna tas fram och delas. Under vårt fortsatta arbete är vi intresserade av att hålla en nära dialog med Coompanion som just erbjuder företagsrådgivning när individer vill starta eget tillsammans.

5. Förstudie - Kunstenloket, Belgien

Kunstenloket är en organisation i Belgien som fungerar som en neutral kontaktpunkt och erbjuder affärs- mässig och rättslig rådgivning för alla som är involverade i konstnärliga yrken. Organisationen är subventionerad av den flamländska staten och är sammansatt av sju representanter för arbetsgivarföreningar, sju representanter för fackförbund samt sju representanter utsedda av den flamländska staten. Professionella konstnärer, semi-professionella, amatörer, konstlärningar och konstintressenter kan vända sig till Kunstenloket för information och individuell rådgivning, t.ex. i fråga om affärsmässiga och rättsliga aspekter av konstnärlig verksamhet. Chefer och producenter kan hitta information om hur man organiserar konstnärliga verksamheter och dylikt.

Vi har redan i vår skrivelse till Kulturutedningen (2008-05-13) pekat på Kunstenloket som en inspiration kring hur man skulle kunna samla kompetens kring konstens affärsmässiga aspekter. Den 7 maj 2008 bjöd vi tillsammans med Danscentrum in Greet Souvereyns från Kunstenloket till ett samtal på Dansbiennalen i Umeå.

Inom ramen för Prototyp skulle vi kunna initiera en mer långtgående förstudie kring hur organisationen fungerar och huruvida det skulle vara lämpligt att initiera en liknande organisation i Sverige. Vi är mycket

tilltalade av organisationens fokus på det affärsmässiga och juridiska, dess interdisciplinära hållning, samt faktumet att man inte gör någon skillnad på professionella, amatörer, konstutövare, producenter osv. Vi tror att det svenska kulturlivet skulle ha stor nytta av ett liknande initiativ i Sverige, men eftersom de politiska och juridiska systemen skiljer sig åt länderna emellan behöver vi titta närmare på hur en liknande organisation skulle kunna fungera här.

Förstudien bedrivs med fördel i samarbete med organisationer som t.ex. Danscentrum och Teaterförbundet, i samspel med t.ex. Skatteverket, och skulle bland annat kunna resultera i en skrivelse/förslag till Kulturdepartementet.

Slutsats För att detta förslag ska få en reell och betydande roll anser vi att det måste drivas på en hög politisk nivå och skulle således förlora i tyngd om vi drev det själva. Det är dock något som ligger oss mycket nära och något som vi kommer att fortsätta att uppmana till att det genomförs.

Avslutning

Planering för projektets fortsatta aktivitet.

Under projektets kommande fas kommer vi att bygga en stabil grund för att kunna realisera företaget InterimTjänst. Denna process inbegriper även att integrera delar från några av de andra projektförslagen, framförallt initiativet om rådgivning till individer som intresserar sig för att starta kooperativ tillsammans.

Detta arbete omfattar att

- vidga vår kunskap om företagande
- kartlägga kommersiella och offentliga aktörer på marknaden
- inhämta expertis i och förståelse för lagstiftning rörande denna typ av verksamhet
- upprätta affärs- och handlingsplan
- identifiera kompetensbehov för rekrytering
- kontinuerligt söka ytterligare samarbeten och finansiering.

Vikten av att röra sig mellan olika kontexter

I och med den ekonomiska situation vi nu befinner oss i, kan vi utveckla projektet med god framförhållning och i samklang med andra uppdrag, som i sin tur genererar ekonomier som kan gå in i projektet. Det är viktigt för oss att kontinuerligt arbeta med andra projekt för att fortsätta vara aktiva som konstnärer i olika sammanhang och vi har därför valt att arbeta deltid med Prototyp under en längre period. Vår erfarenhet av detta arbetssätt är positivt genom att projektet både ger och får värdefull input. Ett exempel på detta är att vi blivit inbjudna av Stockholms Stad, Kulturstrategiska avdelningen, för att diskutera förändringar av deras stödformer. Detta ger oss konkreta möjligheter att tillämpa de tankar som kommer upp genom projektet, även om själva situationen i sig inte är en del av projektet. Se även bilaga 1: Möten och presentationer av Prototyp.

Fortbildning utgör en vital roll i projektets fortsatta utveckling

Som projektledare är det essentiellt att ta reda på vilka kunskaper om organisering och verksamhet som idag finns inom angränsande kunskapsfält, såsom organisationsteori och politisk filosofi. För att projektet ska kunna bidra till diskursiv och praktisk utveckling är det mycket viktigt att vi kontinuerligt vidgar våra teoretiska kunskaper och håller oss uppdaterade om kulturpolitiska skeenden. Utöver alla de möten vi har med experter inom olika kunskapsfält, har vi deltagit på ett antal konferenser och kurser samt köpt in litteratur som på grundläggande sätt berikar diskussionerna, och som vi i kommande faser av projektet ytterligare kan dela med andra. Vi avser under våren att avsätta en arbetsdag per vecka i fortbildande syfte. Se bilaga 2: Litteratur.

Resor under våren

Det är viktigt för projektet att de tankar som är aktuella i en svensk kontext även diskuteras på internationella arenor. Under våren har vi bl.a. blivit inbjudna för att presentera och diskutera projektet i Paris (Les Laboratoires d'Aubervilliers), St Erme (Performing Arts Forum), samt på den nordiska mötesplatsen Kedja i Umeå.

Samarbete med forskningsprogrammet "Kultur i förändring"

Vi står i dialog med Ann-Sofie Köping Olsson, företagsekonom och organisationsforskare verksam vid Södertörns högskola och Stockholms universitet. Hon skisserar just nu tillsammans med en rad forskare ett nytt forskningsprogram.

"'Kultur i förändring' [kommer att] fokusera på frågor om hur och varför institutionell förändring äger rum. Hur har idéer om kultur som instrument för ekonomisk tillväxt och innovation nått och växt fram i den svenska kulturpolitiken? Hur har nya aktörer etablerats och legitimerats inom den svenska kultursektorn? Vad händer med praktiken när de nya idéerna förs in i kulturella verksamheter?"⁷

Då dessa frågeställningar och forskningsprogrammets teoretiska ramar och Prototyp på många sätt tangerar varandra, diskuterar vi just nu olika former för samarbete.

Ny branschorganisation för danskonstområdet

Under hösten har en spännande situation uppstått, nämligen att Svensk Danskommitté har tagit initiativet till en helt ny organisation som avser samla aktörer inom och relaterade till dansfältet för att driva kulturpolitiska, konstnärliga och kompetensutvecklande frågor, utgöra ett forum för möten och dialog mellan olika delar av danscommunityt samt starta och äga ett nytt "informationskontor" för dans.

I och med vårt starka - och genom Prototyp aktuella - engagemang kring organisatoriska och kulturpolitiska frågor, har vi valt att engagera oss i uppstartsprocessen av denna nya organisation. Anders Jacobson har sedan november 2009 deltagit i en arbetsgrupp som ska lämna förslag på organisationens struktur. Till detta arbete har han, tack vare arbetet med Prototyp, kunnat inhämta kunskap till arbetet via konsulter och referenser kring samtida organisering.

Hemsida

Tidigare planerade vi att starta ett eget webbforum som skulle kunna användas för att diskutera projektets frågeställningar. Efter samtal med aktörer med expertis om webben har vi kommit fram till att sådana forum oftast inte används mer än av några få, eftersom sociala medier och communities (såsom Facebook, Newsmill och Twitter) redan skapar dessa forum för den som vill och för vilka frågor som helst.

Vi har därför beslutat oss för att i samarbete med Rabash Webb- och Designkooperativ bygga en ny sida för hela Hybris Konstproduktion, och att bedriva den diskuterande/debatterande verksamheten inom ramen för redan existerande forum, t.ex. genom att iscensätta olika former av "debattkampanjer", tillsammans med andra skribenter som regelbundet diskuterar och skriver inlägg på olika forum.

Vi vill höra dina synpunkter!

Vi söker ständigt dialog för att få höra och utbyta olika tankar om projektets tematik, utveckling och fortsättning. Hör gärna av dig med respons!

---

⁷ "Kultur i förändring - Hur idéer om innovation och tillväxt översätts i kulturfältet", programförklaring.

Bilaga 1

Möten och presentationer av Prototyp.

Under hösten och vintern har vi haft en mängd möten, deltagit i konferenser samt föreläst och diskuterat projektets frågeställningar i olika sammanhang. Mötena har handlat om omvärldsanalys, att diskutera samarbeten samt förhållningssätt till konst och organisering. Det står klart att frågan är aktuell för många olika typer av aktörer, inte minst är intresset från organisationsteoretiskt och företagsekonomiskt håll stort. Nedan följer en kortfattad förteckning över sådana möten, konferenser och diskussioner, där vissa har handlat om Prototyp som projekt specifikt, medan andra behandlat relationen mellan konstnärlig och organisatorisk praktik samt kulturpolitiska strategier.

(AJ = Anders Jacobson, JT = Johan Thelander)

Aug-dec: Läs- och diskussionsgrupp, samt projekteringsworkshop med Lasse Lychnell, doktorand i organisationsteori (Handelshögskolan) och ledarskapsutvecklare

12 aug: Ann-Sofie Köping Olsson, utbildningsledare Konst, kultur och ekonomi, Södertörns högskola

12 aug: Anders Lorentzon, Teatercentrum

14 aug: Elisabet Widlund, affärsutvecklare, Förnuft och känsla

19 aug: Max Valentin, VD Fabel Kommunikation

20-23 aug: Konferenser i Finland: "Regulated Liberties", Åbo, och "Guattari Masterclass", Helsingfors, med talare som t.ex. Brian Massumi, Erin Manning, Franco "Bifo" Berardi och Akseli Virtanen

31 aug: Margreth Elfström, Danscentrum Sverige

31 aug: Maria Backman, Konstnärscentrum Öst

3-5 sept: Konferens på IASPIS/Södertörn: The Politics of Life, med föreläsningar med bl.a. Johanna Oksala och Maurizio Lazzarato

14 sept: Rabash Webb och- Designkooperativ; planering för ny hemsida

14 sept: Johanna Berglund, Nätverkstan Ekonomitjänst; om ekonomiska modeller för att förenkla bokföring, redovisningar mm.

22 sept: Daniel Tjäder, Idégruppen Fenomenal

23 sept: Anna Söderberg och Ulrika Källén, KLYS (AJ)

24 sept: Monica Christensen, Stockholms Kulturförvaltning

24 sept: Träff med Innovativ Kultur om projektets utveckling

1 okt: Danshögskolan; informellt strategimöte om dansens utveckling, AJ med Efva Lilja (rektor), Ann Larsson (Konstnärsnämnden), Anna Koch (konstnärlig ledare Weld), Mårten Spångberg (prefekt koreografutbildningen), Rasmus Ölme (doktorand i koreografi) och Cristina Caprioli (professor i koreografi)

1 okt: Svensk Danskommitté; diskussion kring ny branschorganisation (AJ)

2 okt: Jubileums-seminarium på Konst, kultur och ekonomiprogrammet, Södertörns Högskola: "Kulturens kunskapsformer" AJ föreläste utifrån Prototyp, jämte Bengt Jacobsson (professor i företagsekonomi), Ann-Sofie Köping Olsson, Anders Burman (idéhistoriker), Bengt Kristensson Ugglå (professor i filosofi, kultur och företagsledning vid Åbo akademi), Sten Dahlstedt (professor i musikvetenskap, Uppsala universitet) och Stina Oscarson (konstnärlig ledare på Orienteatern)

18 okt: Mind The Gap - "Nya strategier för en ny tid" - samtal och Open Space på Södra Teatern. JT presenterade Prototyp och diskuterade med bl.a. Jannike Grut (Moderna Teatern), Mika Romanus (Kulturrådet), Linda Zachrisson (c/o Stockholms Stadsteater), Åsa Lipka Falk (RAKETA), Peder Bjurman (Produktionshuset SITE), Nadia Izzat och Agnes Rosenberg (Södra Teatern), Karin Lind (konstnär), Michaela Granit (regissör), Jonatan Habib Engqvist (filosof, curator) och Niklas Hellberg (Sveriges regissörer)

20 okt: Workshop för studenterna på Konst, kultur och ekonomi-programmet, Södertörn

17 nov: Niklas Hellberg och Joachim Siegård, Regiverket

23 nov: Soiree Euréka, Centre national de la dance, Paris. AJ presenterade Hybris och Prototyp

24 nov: Uppstartsmöte för ny branschorganisation för danskonst

3-4 dec: Konferens - "Re:Designing Culture Politics" - arrangerat av Intercult på Orienteatern

7 dec: Teaterförbundets förbundsstyrelse, AJ presenterade Prototyp, styrelsen berättade om sitt organisatoriska och kulturpolitiska arbete samt möjligheter till samarbeten.

9 dec: Molly Ränge och Max Valentin, Fabel Kommunikation AB, om projektet Crowdculture.se

10 dec: Stockholms Stad; Kulturstrategiska avdelningen, diskussion kring nya stödformer

11 dec: Rabash Webb och- Designkooperativ; fortsatt utveckling av hemsida

18 dec: "Late afternoon talks with..." under Myfestival på Dans- och Cirkushögskolan

21 dec: Max Lundqvist, Teater KAOS (AJ)

30-31 dec: SUPERHELG för uppstarten av en ny branschorganisation för danskonst. AJ arrangerade en inspirationsdag med föreläsningar och diskussioner om organisering, lobbying och kulturpolitik med Martin Sundin (Kulturdepartementet), Ann-Sofie Köping Olsson (Södertörns högskola), Elisabet Widlund (Westander PR), Jens Choong (Riksteatern), Tove Sahlin (WISP) och Max Valentin (Fabel Kommunikation).

1-2 feb: Dialogmöte arrangerat av Stiftelsen framtidens kultur, initierat av Niklas Rydén (kompositör och konstnärlig ledare Atalante). Deltagare: Mira Bartov (konstnärlig chef Folkoperan), Sara Broos (filmare, pedagog), Björn Gunnarsson (journalist), Aldo Iskra (konsult), Olof Lavesson (moderat ledamot i Kulturutskottet), Anna Lindal (dekan konstnärliga fakulteten Göteborgs universitet), Karl Lydén (kritiker, redaktör SITE Magazine), Christina Ouzonidis (dramatiker Teater Weimar), Anna Persson (konstnär, skolchef Domens Konstskola i Göteborg), Birgitta Persson (utvecklingsansvarig Framtidens kultur), Yvonne Rock (producent och moderator), Jörgen Svensson (konstnär), Anna Thelin (producent Helsingborgs Stadsteater) och Alain Ayers (konstnär, pedagog).

Bilaga 2

Litteratur för fortbildning, Prototyp.

Nedan följer en förteckning av böcker och texter som vi använder oss av i arbetet och i fortbildningssyfte.

Andrew Hewitt (2005), *Social Choreography*

Barbara Czarniawska (2005), *En teori om organisering*

Fosfor (2001), *Det ordnar sig - teorier om organisering och kön*

Ulla Eriksson-Zetterqvist och Alexander Styhre (2007), *Organisering och intersektionalitet*

Red. Sylvère Lotringer och Christian Marazzi (2007), *Autonomia - Post-Political Politics*

Karl Marx (1857-8), *Grundrisse*

Emma Stenström (2009), *Konstiga Företag*

Jacques Rancière (2006), *Texter om estetik och politik*

Jacques Rancière (2003), *The future of the image*

Red. Blake Stimson och Gregory Sholette (2007), *Collectivism after Modernism - the art of social imagination after 1945*

Ned Rossiter (2006), *Organised Networks*

B. Joseph Pine och James H. Gilmore (1999), *The experience economy*

Red. Bo Rothstein (2001), *Politik som organisation - förvaltningspolitikens grundproblem*

Red. Maria Carbin (2009), *Texter i samtida politisk teori*

Göran Hemberg (2008), *Demokratiska utmaningar*

Regeringens Kulturproposition: *Tid för Kultur* (2009)

Kulturutredningen (2009)